

Migrare

CONVEGNO
NAZIONALE

COMPLESSO
MONUMENTALE
DELLO STERI

20-22 | 5 | 2019

PIAZZA MARINA 61
PALERMO

Ἐκκληση στην Ευρώπη
της γνώσης

www.unipa.it

Ministero
dei beni e delle
attività culturali
e del turismo

REGIONE SICILIANA
Assessorato dei Beni culturali
e dell'Identità siciliana
Dipartimento dei Beni culturali
e dell'Identità siciliana

fondazione
ignazio buttitta

SoleLuna
UN PONTE TRA LE CULTURE

INIZIATIVA INSERITA NEL PROGRAMMA

FESTIVAL
DELLO
SVILUPPO
SOSTENIBILE
2019

PROMOSSO
DA

Έκκληση στην Ευρώπη της γνώσης

Εμείς γυναίκες και άντρες που εργαζόμαστε, σπουδάζουμε, κάνουμε έρευνα στο πανεπιστήμιο του Παλέρμο απευθυνόμαστε σε άλλες γυναίκες, άντρες, νέους των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων ζητώντας να δημιουργήσουμε μαζί έναν ευρύ χώρο προβληματισμού και δράσης που να εστιάζει την προσοχή στα θέματα των δικαιωμάτων και της ισότητας των ανθρώπων, και ιδιαίτερα των μεταναστών, και στα δικαιώματα των μελλοντικών γενεών.

Θεωρούμε σημαντικό να αρχίσει αυτή η προσπάθεια από το δικό μας πανεπιστήμιο γιατί η Σικελία είχε και έχει από την αρχαιότητα πρωταρχικό ρόλο στο θέμα της μετανάστευσης και της μεταγκατάστασης. Έχουμε επίγνωση και συνείδηση της βαρύτατης παραβίασης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας πολλών χιλιάδων γυναικών, αντρών, νέων και παιδιών μεταναστών που προσπάθησαν να αποβιβαστούν στα λιμάνια μας και όσων τα κατάφεραν. Γνωρίζουμε επίσης τους λόγους για τους οποίους πολλοί, πάρα πολλοί άλλοι νέοι της νότιας Ιταλίας και Ευρώπης, μεταναστεύουν σε ένα απροσδιόριστο “ αλλού”, ψάχνοντας μία ζωή διαφορετική από εκείνη που μπορεί να τους προσφέρει η πατρίδα τους. Έχουμε επομένως πλήρη επίγνωση του βαθμού στον οποίο η Μεσόγειος είναι ένα από τα κεντρικά σημεία στα οποία σχεδιάζεται το μέλλον, όχι μόνο της Ευρώπης.

Πιστεύουμε ότι ο ρόλος του πανεπιστημίου είναι να συνεισφέρει στην οικοδόμηση μιας βαθιάς γνώσης, που να απέχει από συνθήματα και απλοποιήσεις και να βασίζεται σε σίγουρα δεδομένα και σε ενδεδειγμένες συλλογιστικές διαδικασίες. Μιά τέτοια κριτική γνώση, που χαρακτηρίζεται από την ορθολογική έρευνα και από την απόριψη διαλεκτικών μίσους και φόβου, αποτελεί το μόνο αξιόπιστο μέσο για να εξασφαλίσουμε σωστές επιλογές σε ότι αφορά τις μεταναστευτικές πολιτικές, επιλογές που να εγγυούνται τα απαραίτητα ανθρώπινα δικαιώματα και να ευνοούν την αποδοχή του διαφορετικού και του ξένου, δημιουργώντας παράλληλα τις προϋποθέσεις για μια καλύτερη καταξίωση των νέων στην νότια Ευρώπη όπως και στον υπόλοιπο κόσμο. Γι' αυτό θεωρούμε ότι είναι χρέος μας να προωθήσουμε και να στηρίξουμε τόσο την μέγιστη διακίνηση όσο και την ανοιχτή αντιπαράθεση των σπουδαστών, των ερευνητών και των ιδεών στα σχολικά και πανεπιστημιακά συστήματα όλου του κόσμου.

Θεωρούμε όχι πλέον αναβλητέα μια κοινή συλλογιστική και δράση που να επικεντρώνεται στα παρακάτω σημεία:

1. Το φαινόμενο της μετανάστευσης πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο των σημερινών παγκοσμίων προκλήσεων: οι κλιματικές αλλαγές, η μείωση αν όχι η εξαφάνιση των μη ανανεώσιμων πρώτων υλών (έδαφος και νερό) και η κατά συνέπεια έλειψη επαρκών βιώσιμων διατροφικών πηγών, η επικράτηση του χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού επί της πραγματικής οικονομίας, η επικράτηση αυταρχισμών με σοβαρό κίνδυνο της δημοκρατίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η αναγνώριση του δικαιώματος της μετανάστευσης εντός ενός επεκτεινόμενου και εξελισσόμενου πλαισίου των παγκοσμίων δικαιωμάτων μπορεί να αποτελέσει σημαντική συνεισφορά στην αναβίωση της δημοκρατίας και της ελευθερίας τόσο για τις σημερινές όσο και για τις μελλοντικές γενιές.

2. Οι ιταλικές και ευρωπαϊκές μεταναστευτικές πολιτικές πρέπει να προστατεύσουν τους ανθρώπους ως δικαιούχους θεμελιωδών δικαιωμάτων αναγνωρισμένων από την διεθνή κοινότητα, πρώτο απ' όλα το δικαίωμα στην υγεία, στην ευρύτερη έννοια της. Επιβάλλεται η εγγύηση των κατοχυρωμένων από το σύνταγμα αλλά ουσιαστικά συχνά σοβαρά καταπατημένων δικαιωμάτων των πιο αδύναμων. Είναι προστατευμένα από τον παγκόσμιο χάρτη των ανθρώπινων δικαιωμάτων (που εδώ και λίγο καιρό συμπλήρωσε 70 χρόνια, και που στο άρθρο 14 αναγνωρίζει σε κάθε άτομο το ανθρώπινο δικαίωμα να αναζητεί και να του παρέχεται άσυλο από τους διωγμούς) , από τον χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το ιταλικό σύνταγμα και από τα συντάγματα όλων των δημοκρατικών εθνών. Εναλλακτικές πολιτικές, που αρνούνται την ελευθερία διακίνησης στον πλανήτη όλων των ανθρώπινων όντων, αποτελούν μία σοβαρή πολιτιστική οπισθοδρόμηση για όλα τα κράτη που τις εφαρμόζουν.
3. Η ανθρώπινη ζωή τίθεται σε κίνδυνο και η αξιοπρέπεια θίγεται κάθε φορά που ένα ανθρώπινο ον εκτίθεται σε συνθήκες ακραίας τρωτότητας, όπως συμβαίνει όχι μόνο στην Μεσόγειο (η στην έρημο της Σαχάρας) αλλά και σε όλες τις χώρες διέλευσης όπου οι άνθρωποι υποβάλλονται σε φυλάκιση και βασανιστήρια. Η αδιαφορία που αισθανόμαστε σε σχέση με ότι συμβαίνει και η ασημαντότητα που απονέμουμε στην ανθρώπινη ζωή ζημιώνουν τα θεμέλια του πολιτισμού μας, που χτίστηκε χάρις σε μια απόλυτη άρνηση των τραγικών εμπειριών του παρελθόντος. Συμπεριφορές εξαιρετικά σοβαρές, διότι συχνά ο ρατσισμός δεν είναι η αιτία αλλά το αποτέλεσμα των καταπιέσεων και των παραβιάσεων των δικαιωμάτων των πιο αδύναμων ανθρώπων.
4. Η παιδεία και η κατάρτιση είναι τα κεντρικά σημεία γύρω από τα οποία μπορεί να χτιστεί ο σεβασμός και η αξιοποίηση των διαφορών και ο αγώνας ενάντια στις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες. Είναι σημαντικό αυτή η αρχή να εμπεδωθεί στην εκπαιδευτική πρακτική που απευθύνεται τόσο στους νέους ευρωπαίους, για να τους καταστήσουμε πιο συνειδητούς γνώστες της περιπλοκότητας που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες κοινωνίες, όσο και στους νέους πολίτες και μετανάστες, από τους μικρότερους έως τους ενήλικες, διότι οποιοσδήποτε μεταναστεύει έχει δικαίωμα στην γνώση της κουλτούρας και του γραπτού και προφορικού λόγου της χώρας που τον φιλοξενεί. Συνθήκη θεμελιώδης για μια πραγματική ένταξη. Η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανοιχτών σε πολλαπλές και διαφορετικές απόψεις είναι το πρώτο βήμα για να διεκδικούμε την σκέψη, να δυαλύσουμε στερεότυπα, και να δημιουργήσουμε καινούργιους τρόπους ζωής.

Traduzione di **Lida Panagiotou** (Studentessa UniPa)

